

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22CoCsp/5/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122203975
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8122203975.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: Všeobecná úverová banka a.s., skrátený názov: VÚB, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, 829 01 Bratislava - Ružinov, IČO: 31 320 155, proti žalovanému: Q. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX, XXX XX, zastúpenému JUDr. Danielom Tarbajom, advokátom, Zámocká 525/28, 091 01 Stropkov, v spore o zaplatenie 340,11 eura s prísl. a o vzájomnej žalobe žalovaného o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 7Csp/66/2022-67 zo dňa 28.09.2022, takto jednohlasne

rozhodol:

Zrušuje rozsudok vo výrokoch I. a II. a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 340,11 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 340,11 EUR odo dňa 27.09.2019 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobca má vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Vzájomnú žalobu žalovaného o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru vylučuje na samostatné konanie, v ktorom bude rozhodnuté o trovách konania v tejto časti.“

2. V odôvodnení súd prvej inštancie konštatoval, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobný návrh žalobcu o zaplatenie sumy vo výške 340,11 eura je v celom rozsahu dôvodným. Medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola dňa 24.06.2018 uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému úver vo výške 721,89 eura. Súd prvej inštancie nemal žiadne pochybnosti o tom, že uvedená zmluva je spotrebiteľskou zmluvou, keďže veriteľ konal v pozícii dodávateľa a konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Žalovaný bol v pozícii spotrebiteľa. Súd prvej inštancie považoval za nedôvodné námietky žalovaného vo vzťahu k namietaným chýbajúcim obligatórnym náležitostiam Zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Vo vzťahu k dobe trvania zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „ZoSÚ“) súd prvej inštancie poukázal na článok 2. Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, kde je uvedená splatnosť prvej splátky 20.07.2018, doba trvania zmluvy 30 mesiacov a v neposlednom rade neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy je aj splátkový kalendár, z obsahu ktorého vyplýva, že prvá splátka bola splatná dňom 20.07.2018 a posledná splátka bola splatná dňom 20.12.2020. Aj pre priemerného spotrebiteľa tak musel byť zrejmy dátum ukončenia zmluvného vzťahu. Tento záver korešponduje aj s aktuálnou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako najvyššej súdnej autority (sp.zn. 7Cdo/277/2021 zo dňa 21.04.2022, 2Cdo/69/2020). Pokiaľ ide o námietku žalovaného vo vzájomnej žalobe, že zmluva neobsahuje náležitosť podľa § 9

ods. 2 písm. h) ZoSÚ, a to všetky predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov, s uvedenou argumentáciou sa obdobne súd prvej inštancie nestotožnil. V tejto súvislosti v celom rozsahu odkázal na odôvodnenie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 7Cdo/183/2020 zo dňa 24.02.2020, podľa ktorého z ust. § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ nevyplýva povinnosť veriteľa uviesť v zmluve konkrétny matematický výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov, pričom zákon nepožaduje ani predpoklady pre výpočet RPMN, špeciálne v zmluve označovať ako predpoklady pre výpočet RPMN. Pokiaľ ide o námietku žalovaného vo vzájomnej žalobe, že zmluva obsahuje nesprávnu RPMN, čo spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, súd prvej inštancie uviedol, že v Zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená ročná percentuálna miera nákladov 19,80 %, pričom podľa prepočtu súdu táto RPMN predstavuje 17,83%. Z tohto dôvodu sa preto nedá vyvodiť, že je uvedená v neprospech spotrebiteľa. Zákonodarcu vyžaduje uvedenie nesprávneho údaj o výške ročnej percentuálnej miery nákladov, ktorý je však v neprospech spotrebiteľa. Pokiaľ ide o úrok uvedený v zmluve 19,88%, v súlade s § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka vychádzal z priemerných úrokových sadzieb, ktoré poskytovali peňažné ústavy v rámci štatistiky Národnej banky Slovenska. Rovnako v tejto súvislosti súd poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo 171/2019, ktorý aj úrok vo výške 32% ročne nepovažoval za rozporný s dobrými mravmi v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka.

Pokiaľ ide o ďalšiu námietku žalovaného vo vzájomnej žalobe, že postup veriteľa nebol súladný s § 7 a § 11 ods. 2 ZoSÚ, rovnako sa súd prvej inštancie s touto argumentáciou nestotožnil. Uviedol, že žalovaný v zmluve deklaroval svoj čistý mesačný príjem vo výške 390 eur a náklady titulom splátok úveru 0. Vyzval právneho zástupcu žalobcu, aby predložil všetky listiny, ktorými veriteľ overoval tak príjem, ako aj výdavky žalovaného pri poskytovaní úveru. Právny zástupca žalobcu vo svojom písomnom podaní zo dňa 15.07.2022 súdu predložil výpis z registra klientskych informácií, z obsahu ktorého vyplýva, že mesačné finančné výdavky uvedené v žiadosti žalovaného boli vo výške 0, pre zistenie týchto skutočných finančných nákladov žalovaného bol veriteľom vykonaný dopyt do registra SRBI dňom 24.06.2018, kde veriteľ zistil skutočné mesačné finančné náklady žalovaného v registri vo výške 0 eur. Zároveň žalovaný v zmluve o úvere deklaroval svoj priemerný čistý mesačný príjem v rozsahu 390 eur. Aj tento príjem veriteľ overil dopytom do Sociálnej poisťovne, ktorý súdu predložil. Rovnako konštatoval, že žalobca ako veriteľ dopytoval žalovaného aj na rodinný stav, keď v žiadosti uviedol vydatý/ženatý, počet nezaopatrených detí 0. Súd prvej inštancie poukázal na životné minimum, ktoré v čase posudzovania žiadosti žalovaného bolo vo výške 199,48 eura a bolo vykonané v súlade s Opatrením NBS číslo 10/2017. Príjem žiadateľa o úver, ako aj jeho mesačné výdavky boli veriteľom riadne overené. Z tohto dôvodu pri príjme 390 eur a po odpočítaní životného minima 199,48 eura, ostáva finančná rezerva žalovanému v rozsahu 190,52 eura, ktorú splátku úveru vo výške 30 eur súd považoval za dostatočnú. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie dospel k záveru, že v rámci kontraktáčného procesu nedošlo k porušeniu žiadnej povinnosti veriteľa. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi rozdiel medzi zosplatnenou sumou istiny vo výške 850,11 eura, od ktorej odrátal úhrady realizované žalovaným vo výške 510 eur a sumu vo výške 340,11 eura tak zaviazal žalovaného žalobcovi zaplatiť.

3. O trovách konania o žalobe vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným súd prvej inštancie rozhodol postupom podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a priznal žalobcovi plnú náhradu trov konania v rozsahu 100%.

4. Na záver dodal, že vzájomnú žalobu žalovaného o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru s poukazom na to, že v danej veci bol nariadený termín verejného vyhlásenia rozsudku postupom podľa § 147 ods. 4 CSP vylúčil na samostatné konanie.

5. Proti výroku I. a II. tohto rozsudku podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP. Vo vzťahu k záveru súdu prvej inštancie o existencii obligatórnej náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d) ZoSÚ namietal, že tento údaj o dobe trvania nie je vyjadrený v Zmluve o spotrebiteľskom úvere. Náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. d) doba trvania zmluvy nemožno považovať za zachovanú iba z dôvodu, že táto je označená slovným spojením „do splatenia všetkých záväzkov klienta podľa tejto zmluvy“. Označenie doby trvania uvedeným spôsobom v posudzovanej spotrebiteľskej zmluve v žiadnom prípade nemožno považovať za dostatočnú a už vôbec nie za určiteľnú. Nakoľko sú právne závery obsiahnuté v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Cdo/277/2021 a sp.zn. 2Cdo/69/2020, v zásadnom rozpore s úniovým, ale aj s vnútroštátnym právom, navrhol odvolaciemu súdu sa od týchto rozhodnutí Najvyššieho súdu SR odkloniť, v zmysle bodu I. rozsudku Súdneho dvora EÚ, vo veci C-173/09, z 05.10.2010. Vo vzťahu k dobe trvania

zmluvy poukázal na aktuálny rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 8CoCsp/27/2022-135 zo dňa 26.09.2022. Žalovaný ďalej poukázal na absenciu ďalšej obligatórnej náležitosti, pretože v zmluve nie sú uvedené všetky predpoklady použité na výpočet RPMN. Ani Smernica, ani Zákon nevyžadujú, aby Zmluva obsahovala len údaje, z ktorých sa dá tá-ktorá obligatórna náležitosť Zmluvy nepriamo odvodiť, ale vyžaduje predpísané náležitosti v Zmluve priamo uvádzať. Všetky predpoklady potrebné na výpočet RPMN musí Zmluva obsahovať, aj keď neobsahuje vzorec na výpočet RPMN, avšak s explicitným legálnym pomenovaním, že ide o „Všetky predpoklady použité na výpočet RPMN“. Poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ, vo veci C-448/17, z ktorého vyplýva, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať nielen (a) úroveň RPMN (výsledok výpočtu), ale aj (b) matematický vzorec a (c) premenné (predpoklady) použité pri výpočte. Jedná sa o samostatnú náležitosť, pri ktorej nepostačuje iba všeobecné odkazovanie, že „predsa sa tieto údaje len niekde v tej zmluve nachádzajú...“ Naďalej zotrval na argumentácii o neplatnosti úrokovej sadzby pre jej rozpor s dobrými mravmi. Primeranosť odplaty nemožno stotožňovať s primeranosťou úroku, pretože odplata zahŕňa vrátane úroku aj iné zložky, ktoré sú ponúknuté spotrebiteľovi, ten ich akceptuje a za ich protiplnenie je ochotný uhradiť určitú sumu. Súdu prvej inštancie žalovaný predložil Priemerné úrokové miery z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny zverejnené na web stránke NBS, podľa ktorého na obdobný spotrebiteľský úver so splatnosťou od 1 do 5 rokov v období 6/2018 predstavovala priemerná úroková miera úroveň 4,52 %. Súd prvej inštancie však vychádzal z úrovne 32 % podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/171/2019. Úrok vo výške 19,88 % ročne je v rozpore s dobrými mravmi a preto je neplatný. Namietal, že žalobca v súvislosti s overovaním bonity žalovaného pri poskytnutí predmetného úveru nemal k dispozícii všetky relevantné údaje, ktorými sú informácie o jeho rodinnom stave, počte vyživovacích povinností, výške príjmu, ako aj výške celkového objemu jeho výdavkov, čím tak došlo k naplneniu hypotézy právnej normy § 11 ods. 2 ZoSÚ, v dôsledku čoho sa predmetný úver považuje nielen za bezúročný a bez poplatkov, ale súčasne nemohol požadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Hrubé porušenie žalobcu postupovať s odbornou starostlivosťou vyplýva priamo zo Zmluvy, kde je výška výdavkov žalovaného uvedená v sume 0 eur, čo je zjavne pri elementárnej logike neprípustný údaj. Dôkaz o tom, že úver nemal byť žalovanému poskytnutý vyplýva priamo z faktu neschopnosti splácať úver aspoň čo do poskytnutej istiny. Taktiež priamo zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že žalovaný nepredkladal dodávateľovi žiadne doklady. Zároveň v čase uzavretia úverovej zmluvy nemal žalovaný ani uzatvorený pracovný pomer na neurčitý čas ako to dodávateľ uviedol do Zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Čo sa týka týchto údajov (počet vyživovaných osôb 0 a celková výška mesačných výdavkov 0), súdu musí byť z jeho činnosti už zrejmé, že jedná sa iba o modus operandi zo strany dodávateľa. Súd prvej inštancie si minimálne údaj o počte vyživovaných osôb mohol ex offo sám zistiť z registra obyvateľov. Za stavu, že príjem žalovaného bol 390 eur (čo je pod hranicou minimálnej mzdy pre rok 2018 vo výške 480 eur) a zohľadňujúc výšku životného minima 199,48 eura mesačne, ak ide o jednu plnoletú fyzickú osobu a sumy 139,16 eura (keďže žalovaný bol ženatý) a sumy 91,60 eura, ak ide o nezaopatrované dieťa alebo zaopatrované nepĺnoleté dieťa, súčet uvedených súm životného minima a splátky 30 eur by presahoval príjem žalovaného. V zmysle uvedeného navrhol, aby odvolací súd napadnutý I. a II. výrok rozsudku súdu prvej inštancie zmenil a žalobe vyhovel iba v časti 211,89 eura, alternatívne ho zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Vo vyjadrení k odvolaniu sa žalobca stotožnil v plnom rozsahu s rozsudkom súdu prvej inštancie a navrhol ho potvrdiť ako vecne správny.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní vzhľadom na včas podané odvolanie žalovaného preskúmal rozsudok v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a § 380 CSP bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom rozsahu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

8. Odvolací súd je si vedomý, že žalobca podal v konaní návrh na pripustenie zmeny na strane žalobcu podaním doručeným súdu prvej inštancie 09.11.2022. Z dôvodu, že súd prvej inštancie uznesením č.k. 7Csp/66/202-94 zo dňa 11.11.2022 tento návrh zamietol, odvolací súd pokračoval v konaní so žalobcom Všeobecná úverová banka a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, 829 01 Bratislava - Ružinov, IČO: 31 320 155.

9. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal

suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

10. So zreteľom na obsah odvolania žalovaného bol v odvolacom konaní preskúmaný výrok I. rozsudku, ktorým súd prvej inštancie vyhovel žalobe v plnom rozsahu a zaviazal žalovaného na úhradu dlžnej istiny s príslušenstvom, ako aj súvisiaci výrok II. o trovách konania. Keďže výrok III. rozsudku, ktorým súd prvej inštancie vzájomnú žalobu žalovaného o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru vylúčil na samostatné konanie, nebol odvolaním napadnutý, preto v odvolacom konaní nebol predmetom preskúmania a ako taký nadobudol právoplatnosť.

11. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

12. Odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp.zn.7Cdo7/2010).

13. Podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: d) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, h) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

14. Podľa § 11 ods. 1 ZoSÚ, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) až i), l) a p), d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

15. V danom prípade išlo vzhľadom k subjektom Zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 24.06.2018 (dodávateľ podľa ust. § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka a spotrebiteľ podľa ust. § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka) o zmluvu spotrebiteľskú podľa ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Možno bez najmenších pochybností konštatovať, že v danom prípade išlo o tzv. formulárovú zmluvu, ktorá bola uzavieraná vo viacerých prípadoch a spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom ovplyvniť nemohol. Zároveň túto úverovú zmluvu vzhľadom k tomu, že predmetom zmluvy bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru zo strany veriteľa poskytujúceho úveru v rámci svojho podnikania spotrebiteľovi, možno podľa ustanovenia § 1 ods. 1 a 2 a § 2 písm. d) ZoSÚ podradiť pod právnu úpravu zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa ZoSÚ.

16. Súd je povinný skúmať danosť obligatórnych náležitostí spotrebiteľskej zmluvy za účelom vyváženia nerovnakého (nerovnocenného) postavenia jej zmluvných strán, keďže pre spotrebiteľské zmluvy je vo všeobecnosti charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom spravidla z pozície „slabšej“ zmluvnej strany, nakoľko práve dodávateľ je tvorcom zmluvných podmienok, ktoré sú vopred určené a ktoré spotrebiteľ spravidla nemá možnosť reálne ovplyvniť. Účelom právnej úpravy upravujúcej právne vzťahy spotrebiteľského charakteru je práve vyrovnávať túto nerovnováhu v právnom postavení dodávateľa a spotrebiteľa. Vychádza sa totiž z predpokladu, že predovšetkým spotrebiteľ uzatvára zmluvu s dodávateľom v dobrej viere, že dodávateľ vzhľadom na jeho podnikanie koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu.

17. V čase uzatvorenia úverovej zmluvy (24.06.2018) ZoSÚ v ustanovení § 9 upravoval obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. S neuvedením niektorých spája sankciu v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

18. V súvislosti s odvolacími námietkami žalovaného ohľadne sporného obligatórneho údaja o dobe trvania zmluvy odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 1Cdo/167/2021 zo dňa 27.04.2022.

19. V uvedenom rozhodnutí (body 15. až 27. a bod 29.), dovolací súd eurokonformným výkladom ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ v znení účinnom do 30. apríla 2018 (§ 9 ods. 2 písm. d) v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy o spotrebiteľskom úvere), dospel k záveru, že pokiaľ toto ustanovenie ZoSÚ hovorí o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, je potrebné ho eurokonformne vykladať tak, že sa tým neustanovuje povinnosť uviesť požadované informácie vo vzťahu ku každej náležitosti (t. j. k dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a aj termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru) osobitne, ale len vyjadruje požiadavku na uvedenie „doby, či dĺžky trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere“ v súlade s článkom 10 ods. 2 písm. c/ smernice o zmluvách o spotrebiteľskom úvere (Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady).V zmysle uvedeného, podľa dovolacieho súdu v zmluve o spotrebiteľskom úvere nemusí byť duplicitné uvedenie termínu konečnej splatnosti ako aj doby trvania spotrebiteľského úveru aj pred 1.5.2018, no len vyjadruje požiadavku na uvedenie „doby, či dĺžky trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere.“

Podľa dovolacieho súdu dobu trvania spotrebiteľského úveru je potrebné vo všeobecnosti chápať ako celkovú dobu medzi uzatvorením zmluvy a okamihom, dokedy je spotrebiteľ povinný najneskôr splatiť úver, resp. pokiaľ je tento okamih závislý na ďalších okolnostiach predpokladaný okamih konečného splatenia úveru. Ak je spotrebiteľských úver uzavretý na určitú dobu trvania spotrebiteľského úveru, možno uvádzať v prípade krátkodobých spotrebiteľských úverov napríklad v týždňoch, mesiacoch, resp. nie sú vylúčené ani dni.

Preto podľa dovolacieho súdu, i bez explicitného uvedenia údaja o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere (napr. v konkrétnom prípade - doba trvania úveru: 120 mesiacov), je zrejmé, že zmluva o spotrebiteľskom úvere primeraným a zrozumiteľným spôsobom, nepripúšťajúcim pochybnosti aj z perspektívy tzv. priemerného spotrebiteľa, obsahovala informáciu pre spotrebiteľa o dobe (či čase) jej trvania v súlade s § 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ v znení účinnom do 30.4.2018 vo svetle eurokonformného výkladu článku 10 ods. 2 písm. c/ smernice o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, a tak umožňovala spotrebiteľovi v čase podpisu zmluvy poznať časový rozsah záväzku.

20. Vychádzajúc z vyššie uvedeného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, obligatórna náležitosť uvedená v ust. § 9 ods. 2 písm. d) ZoSÚ je splnená, ak zmluva obsahuje údaj o dobe trvania zmluvy a údaje, z ktorých možno určiť, dokedy povinnosť platiť úver s príslušenstvom trvá.

21. Odvolací súd preto konštatuje, že aj v prejednávanej veci z celkového obsahu konkrétnych zmluvných dojednaní medzi stranami bolo možné zistiť údaj o - dobe, či dĺžke trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zmluva obsahovala údaj o dobe trvania zmluvy v podobe 30 mesiacov so splatnosťou prvej splátky dňa 20.07.2018 a nasledujúcich 29 splátok vždy - 20. dňa v mesiaci. Podľa splátkového kalendára, ktorý je súčasťou Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je posledná splátka splatná 20.12.2020, čo zodpovedá poslednej 30-tej mesačnej splátke. Pokiaľ bola v Zmluve o spotrebiteľskom úvere dohodnutá jej doba trvania v zmysle „alebo do splatenia všetkých záväzkov klienta podľa tejto zmluvy“, jednalo sa o termín v prípade, že žalovaný nesplní podmienky dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve.

22. Z uvedených dôvodov sa preto odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o existencii obligatórneho údaja o dobe trvania zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. d) ZoSÚ v Zmluve o spotrebiteľskom úvere.

23. Pokiaľ ide o záver súdu prvej inštancie o chýbajúcej náležitosti podľa cit. § 9 ods. 2 ZoSÚ, a to podľa písm. h) - uvedenie predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, odvolací súd sa stotožnil s poukazom súdu prvej inštancie na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. februára 2021, sp. zn. 7Cdo/183/2020, v zmysle ktorého veriteľ nemá povinnosť uviesť v zmluve konkrétny matematický výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov, pričom zákon nepožaduje ani predpoklady pre výpočet RPMN, špeciálne v zmluve označovať ako predpoklady pre výpočet RPMN. Uvedené rozhodnutie bolo zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a

rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 7/2021. Uvedené rozhodnutie patrí do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Obdobne rozhodol Najvyšší súd SR aj vo veciach sp. zn. 1Cdo/205/2021 z 23.11.2022, 9Cdo/37/2020 z 29.3.2022, 5Cdo/55/2020 zo dňa 24.2.2022, 1Cdo/42/2020 zo dňa 27.4.2022.

24. Pojem „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ definuje judikát R 71/2018 tak, že doň patria predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali.

25. Odvolací súd dodáva, že je potrebné dodržať princíp transparentnosti uvedenia predpokladov potrebných na výpočet RPMN, pretože nie je úlohou spotrebiteľa hľadať a „pátrať“ v celej úverovej zmluve, či táto obsahuje všetky potrebné údaje pre výpočet RPMN, o ktorých spotrebiteľ napokon ani len nemá vedomosť, ktoré všetky údaje to sú (teda ani nevie, ktoré má hľadať) a aj preto spotrebiteľ má mať prehľadne a na jednom mieste v rámci parametrov zmluvy sprístupnené všetky tieto vstupné údaje k výpočtu RPMN použité.

26. Odvolací súd konštatuje, že v Zmluve o spotrebiteľskom úvere sú v bode II. Predmet financovanie úveru uvedené takmer všetky predpoklady potrebné na výpočet RPMN, ktorými sú: uvedenie výšky úveru (721,89 eura), výšky mesačnej anuitnej splátky (30 eur), splatnosť prvej mesačnej splátky (20.07.2018), deň splatnosti mesačnej anuitnej splátky (v 20. deň v mesiaci), počtu splátok (30), periodicita splátok (mesačná). Jedine dátum čerpania úveru (24.06.2018) sa nachádza mimo a to v rámci bodu XVI. Splátkový kalendár.

27. Za tejto situácie odvolací súd považoval odvolaciu námietku žalovaného ohľadne absencie uvedenia predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov v Zmluve o spotrebiteľskom úvere za nedôvodnú.

28. Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

29. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

30. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy, a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

31. Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Účelom odôvodnenia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia; zároveň je aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia. Citované ust. § 220 CSP dáva súdom dostatočný návod na to, aké má byť odôvodnenie rozhodnutia. V prípade, ak súd pri odôvodňovaní rozhodnutia nepostupuje uvedeným spôsobom, ktorý záväzne určuje citované ustanovenie, ide o nedostatky odôvodnenia, ktoré zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia.

32. Odvolací súd konštatuje, že v Zmluve o spotrebiteľskom úvere je úrok dojednaný vo výške 19,88 % ročne, pričom žalovaný správne poukázal na to, že rozsudok je v tejto časti nepreskúmateľný, keďže prvoinštančný súd vôbec neuviedol, z akej priemernej výšky úrokových sadzieb podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka vychádzal pri porovnaní s úrokovou sadzbou dojednanou v Zmluve o spotrebiteľskom úvere. Súd prvej inštancie jedine poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo171/2019, v ktorom najvyšší súd úrok vo výške 32% ročne nepovažoval za rozporný s dobrými mravmi v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka. Takéto odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie o posúdení výšky úroku vzhľadom na žalovaným namietaný jeho rozpor s dobrými mravmi podľa odvolacieho súdu nespĺňa náležitosti požadované v ust. § 220 CSP a je nepreskúmateľné vzhľadom na nedostatok dôvodov.

33. Odvolací súd k uvedenému dodáva, že v prípade ak zmluvný údaj o odplate neprevyšuje odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, a je v súlade so zákonom stanovenou maximálnou výškou odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa § 1a ods. 1 nariadenia vlády SR č. 141/2014, avšak ak jeden zo vstupných údajov pre výpočet odplaty, a to úrok, je v rozpore so zákonom a dobrými mravmi, nemôže byť takýto neplatný údaj zhojený uvedenou odplatom a preto súd nemôže priznať úroky z úveru z úrokovej sadzby, ktorá je neplatná. Je potrebné rozlišovať medzi inštitútom úrokovej sadzby a inštitútom RPMN. Odplata je širší pojem ako úrok z úveru. Tento zahŕňa aj poplatky a obdobie splácania. Žiaden zákon neobmedzil súdy, aby korigovali neprimerane vysoké úroky, ktoré sú síce zložkou pre výpočet RPMN, no nie sú vyňaté z posudzovania dodržiavania imperatívu dobrých mravov zo strany súdu.

34. Podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

35. Podľa § 7 ods. 2 ZoSÚ, spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

36. Podľa § 7 ods. 16 ZoSÚ, veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretné a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

37. Podľa § 7 ods. 20 ZoSÚ, na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky: a) čistý príjem spotrebiteľa, b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, c) výška splátky spotrebiteľského úveru a d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

38. Podľa § 7 ods. 27 ZoSÚ veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní na účely podľa odseku 19 použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, peňažných záväzkoch spotrebiteľa, výške celkovej zadlženosti a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa. Informácie o príjme podľa prvej vety je potrebné overovať preukázateľným spôsobom prostredníctvom interných zdrojov alebo externých zdrojov, ktoré sú nezávislé od spotrebiteľa. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní bez súhlasu spotrebiteľa, len na splnenie účelu posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a na účely podľa odseku 19, ak odsek 43 neustanovuje inak, elektronicky overiť informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni, a to prostredníctvom prevádzkovateľa registra. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky overujú len informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa, ktoré vopred získali od spotrebiteľa, u ktorého sa posudzuje schopnosť splácať spotrebiteľský úver. Náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči

ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a na príjem spotrebiteľa.

39. Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42 (§ 11 ods. 2 ZoSÚ).

40. Zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje skúmanie bonity klienta s odbornou starostlivosťou, t.j. vyžaduje vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti. Zákonnú podmienku uvedenú v § 7 ods. 1 ZoSÚ „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ je potrebné vykladať tak, že nepostačuje zo strany spotrebiteľa len uvedenie výšky príjmov a výdavkov, ale od žalobcu ako veriteľa sa vyžaduje, aby poskytnuté informácie analyzoval a vyhodnocoval. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu ochorenie a pod. Cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať.

41. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom a samozrejme ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať.

42. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

43. Vzhľadom na nároky, ktoré na dodávateľa kladie újnjé právo a s poukazom na ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta žalobcom. Pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. OZ, ZoSÚ a ďalšie. Je na žalobcovi, aby tento preukázal, že bonitu žalovaného náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ.

44. Za týmto účelom výzvou zo dňa 06.07.2022 doručenu právnomu zástupcovi žalobcu dňa 26.08.2022 súd prvej inštancie vyzval žalobcu, aby preukázal, že overoval bonitu žalovaného pred uzavretím Zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Žalobca vo vyjadrení zo dňa 14.07.2022 súdu prvej inštancie predložil výpis z registra klientskych informácií, z ktorého vyplýva, že žalovaný mal 0 finančných nákladov v tomto registri a zároveň príjem deklarovaný v zmluve overil dopytom do Sociálnej poisťovne

a preveril vymeriavací základ žalovaného od všetkých zamestnávateľov, ktorý bol vo výške 417 eur. Žalobca uviedol, že pri posudzovaní výdavkov vychádzal zo sumy životného minima v čase posudzovania žiadosti vo výške 199,48 eura. Zároveň súd prvej inštancie vychádzal z obsahu Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v ktorej žalovaný deklaroval čistý mesačný príjem vo výške 390 eur, náklady titulom splátok úveru vo výške 0 eur, rodinný stav ženatý a počet nezaopatrených detí 0. Na základe uvedených tvrdení a dôkazov súd prvej inštancie vyvodil záver, že v rámci kontraktačného procesu nedošlo k porušeniu žiadnej povinnosti veriteľa podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ.

45. Ustanovenie § 11 ods. 2 ZoSÚ odvolací súd v súlade s požiadavkou odbornej spôsobilosti veriteľa vykladá tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov, ako aj jeho lustráciu cez príslušné databázy. Odvolací súd zastáva názor, že pre hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ postačuje aj neúplné zisťovanie jedného z kritérií podľa § 11 ods. 2 tretia veta ZoSÚ. Dôsledné nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti.

46. Odvolaciemu súdu sa javí, že overenie bonity žalovaného nebolo dostatočné. Súd prvej inštancie sa doposiaľ nevenoval tomu, či žalobca zisťoval priemerné mesačné výdavky žalovaného na živobytie (napr. SIPO, strava, doprava do práce, lieky, telekomunikačné služby a pod.). Pri skúmaní výdavkov musí veriteľ vykonať audit domáceho rozpočtu dlžníka, aby splnil povinnosť odbornej starostlivosti. Skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz banky a úverových registrov, nie je dostatočné. Tieto databázy nemôžu dať úplný obraz o výdavkoch klienta, keďže medzi tie možno zaradiť aj bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou. Z lustrácie v úverových registroch je možné zistiť počet existujúcich úverov a výšku mesačnej splátky týchto úverov, ktoré spotrebiteľ už má, teda iba peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa, avšak nemožno objektívne posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať úver. Pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, vrátane pravidelných mesačných výdavkov, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver. Iba vzájomným porovnaním všetkých rozhodujúcich činiteľov je totiž možné vyhodnotiť, či spotrebiteľ je schopný a či pravdepodobne v budúcnosti (minimálne v období, na ktoré sa zmluva uzatvára) bude schopný plniť svoje záväzky.

47. Z ust. § 7 ods. 27 veta posledná ZoSÚ plynie, že náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a na príjem spotrebiteľa, nie sa tejto zákonnej povinnosti zbaviť odkazom na životné minimum, nakoľko to nie je ratio zákona a tento postup nezohľadňuje individuálnosť životnej situácie toho-ktorého spotrebiteľa a jeho rodiny.

48. Tento postup dodávateľa na úverovom trhu, ktorý nekriticky akceptuje zjavne nevierohodné údaje poskytnuté spotrebiteľom (žalovaný deklaroval výdavky vo výške 0 eur) a nahrádza ich paušálnym údajom v podobe sumy životného minima, nakoniec neplynie ani z opatrenia NBS z 14.11.2017. Z ust. § 2 ods. 5 tohto opatrenia plynie cit. „Výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. b) zákona sa na účely odseku 1 určuje najmenej vo výške sumy životného minima²⁾ spotrebiteľa, životného minima na osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť³⁾ a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkov na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu. Celkovou výškou nákladov sa rozumie výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa prvej vety zvýšená o 20 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa, životným minimom osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkami na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu.“ Z uvedené nepochybne neplynie záver ani usmernenie pre dodávateľov na úverovom trhu, že výdavky (resp. výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb) spotrebiteľa sa bez ďalšieho majú rovnať sume životného minima. (porovnaj rozsudok Okresného súdu Prešov sp zn. 18Csp/5/2023 zo dňa 26.04.2023).

49. Za týchto okolností sa zatiaľ javí, že žalobca nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ a tieto svoje povinnosti hrubo porušil, keď riadne neskúmal výdavky žalovaného vrátane bežných výdavkov súvisiacich s domácnosťou, čím sú podľa názoru odvolacieho súdu naplnené predpoklady hmotnoprávnej fikcie podľa § 11 ods. 2 druhá veta ZoSÚ, t.j. že úver je bezúročný a bez poplatkov.

Žalobca nedôsledne zisťoval, a preto ani nezohľadnil všetky výdavky žalovaného, aj keď mal objektívnu možnosť si ich pred poskytnutím úveru overiť.

50. Odvolací súd preto z uvedených dôvodov rozsudok prvoinštančného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

51. Úlohou prvoinštančného súdu bude v ďalšom konaní opätovne posúdiť dôvodnosť žaloby v rozsahu zodpovedajúcom zrušeniu rozsudku. Súd prvej inštancie opätovne posúdi zmluvný úrok s ohľadom na ustanovenie § 53 ods. 6 OZ a § 3 OZ. Ďalej opätovne preskúma povinnosť žalobcu ako veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného ako spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver v zmysle ustanovení § 7 ods. 1, 16, 20 a 27 v spojení s § 11 ods. 2 ZoSÚ v rámci vyššie naznačených intencií. Za týmto účelom vykoná dokazovanie. Po opätovnom posúdení veci súd prvej inštancie rozhodne a svoje rozhodnutie odôvodní tak, aby zodpovedalo požiadavkám stanoveným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Zároveň rozhodne aj o všetkých trovách konania (§ 396 ods. 3 CSP).

52. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).